

O'ZBEKISTONDA TURIZM MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI

Baymuxanova Guljaxan Sharibay qizi

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali

Xalq ijodiyoti fakulteti, Madaniyat faoliyati kafedresi,

Madaniyat va san'at muassasalarini tashkil etish va boshqarish mutaxassisligi

3-kurs talabasi

Ilmiy rahbar: Eshbaeva Gulbahar

Kalit so'zlar: turizm, madaniyat, natija, samara, shakllantirish, xizmat ko'rsatish, maqsad, qo'llab-quvvatlash.

KIRISH

Turizm madaniyati — bu sayohatchilarning mahalliy aholi bilan o'zaro munosabatlari, ularning madaniy qadriyatlarini hurmat qilish, atrof-muhitga ehtiyotkorona munosabatda bo'lish va o'zaro madaniy boyishga qaratilgan xulq-atvor normalari va qoidalaridir. Bugungi kunda turizmning global miqyosda rivojlanishi turizm madaniyatini shakllantirishning ahamiyatini yanada oshiradi.

O'zbekiston Respublikasida ham so'nggi yillarda turizm sohasini rivojlantirish bo'yicha bir qator samarali ishlar amalga oshirilmoqda. Buni yurtimizda kechayotgan ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy islohotlar zahirida ham kuzatish mumkin. Turizm biznesini jozibador sohaga aylantirish maqsadida, aholiga turizm xizmati ko'rsatuvchi tijorat tashkilotlari soni oshirilmoqda. Natijada mehnat bozorining muayyan segmentlarida ijobiy o'zgarishlar kuzatilmoqda.

Mavjud ishlar samaradorligini oshirish maqsadida, turizmni davlat tomonidan tartibga solishning yangi tizimi yaratilmoqda, sohadagi davlat siyosatini shakllantirish borasida yangi yondashuvlar ishlab chiqilmoqda va qo'llab-quvvatlash mexanizmlari takomillashtirilmoqda. Shu maqsadda, davlatimiz tomonidan sohaning rivojini ta'minlashga xizmat qiluvchi huquqiy asosni mustahkamlashga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Turizm madaniyatini shakllantirish omillari

Ta'lim va ma'rifat

- Maktab ta'limi: o'quvchilarga turizmning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy ahamiyati, turizm madaniyatining asosiy prinsiplari haqida ma'lumot berish.

- Ommaviy axborot vositalari: turizm madaniyatini targ'ib qiluvchi ko'rsatuvlar, filmlar va maqolalar yaratish.

- Ma'rifiy tadbirlar: seminarlar, treninglar, konferensiyalar va davra suhbatlari tashkil etish.

- Sayyohlar uchun ma'lumotnoma materiallari: sayyohlar uchun mo'ljallangan qo'llanmalar, bukletlar va veb-saytlar yaratish, ularda mahalliy urf-odatlar, qadriyatlar va xulq-atvor qoidalari haqida ma'lumot berish.

Mahalliy aholining roli

- Mehmondo'stlik: mahalliy aholining sayyohlarga do'stona va mehmondo'st munosabati.

- Madaniy qadriyatlarni saqlash: mahalliy aholining o'z madaniy merosini qadrlashi va uni sayyohlarga namoyish etishi.

- Turizmga faol ishtirok: mahalliy aholining turizm sohasida ishlashi, turizm xizmatlarini ko'rsatishi va turizm rivojiga hissa qo'shishi.

- Ekologik mas'uliyat: mahalliy aholining atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan harakatlari.

Sayyohlarning roli

- Hurmat: sayyohlarning mahalliy aholi madaniyati, urf-odatlar va qadriyatlarini hurmat qilishi.

- Ehtiyotkorlik: sayyohlarning atrof-muhitga ehtiyotkorona munosabatda bo'lishi.

- Madaniy almashinuv: sayyohlarning mahalliy aholi bilan muloqot qilish, ularning hayoti va madaniyati bilan tanishishga intilishi.

- Mas'uliyatli iste'mol: sayyohlarning mahalliy mahsulotlar va xizmatlardan foydalanishi, mahalliy iqtisodiyotga hissa qo'shishi.

Davlat siyosati

- Turizmni rivojlantirish strategiyalari: turizmni barqaror rivojlantirish, madaniy merosni saqlash va atrof-muhitni muhofaza qilishga qaratilgan siyosatni ishlab chiqish.

- Qonunchilik: turizm sohasini tartibga soluvchi qonunlar va me'yoriy hujjatlarni qabul qilish.

- Homiylik va grantlar: turizm madaniyatini rivojlantirishga qaratilgan loyihalarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash.

- Infrastrukturaning rivojlantirish: turizm infratuzilmasini (yo'llar, mehmonxonalar, transport) yaxshilash, bu sayyohlarning qulayligi va xavfsizligini ta'minlaydi.

Turistik tashkilotlarning faoliyati

- Turistik mahsulotlarni yaratish: mahalliy madaniyat va an'analarni aks ettiruvchi turistik mahsulotlarni yaratish.

- Sayyohlar uchun axborot ta'minoti: sayyohlarni mahalliy qadriyatlar va xulq-atvor qoidalari haqida xabardor qilish.

- Turistik xizmatlar sifatini oshirish: sayyohlarga yuqori sifatli xizmat ko'rsatish, ularning ehtiyojlarini qondirish va mamnunligini ta'minlash.

- Ekologik turizmni rivojlantirish: tabiatga zarar yetkazmaydigan turizm turlarini targ'ib qilish.

Zamonaviy texnologiyalar

- Ijtimoiy tarmoqlar: turizm madaniyatini targ'ib qiluvchi onlayn platformalar yaratish, ijtimoiy tarmoqlarda ma'rifiy kontent joylashtirish.

- Mobil ilovalar: sayyohlar uchun mo'ljallangan ilovalar yaratish, ularda mahalliy urf-odatlar, qadriyatlar va xulq-atvor qoidalarini haqida ma'lumot berish.

- Virtual reallik: virtual reallik texnologiyalari yordamida turistik ob'ektlar va madaniy merosni namoyish etish.

3. Turizm madaniyatini shakllantirishning asosiy prinsiplari

- Hurmat: mahalliy aholi madaniyati, an'analari va qadriyatlarini hurmat qilish.

- Mas'uliyat: atrof-muhitga va madaniy merosga mas'uliyatli munosabatda bo'lish.

- Madaniy almashinuv: madaniy tajriba almashishga intilish va o'zaro tushunishni rivojlantirish.

- Barqarorlik: turizmning iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik barqarorligini ta'minlash.

XULOSA

Bugungi kunda turizm madaniyatini shakllantirish ko'plab omillarga bog'liq. Ta'lim, mahalliy aholi, sayyohlar, davlat siyosati, turistik tashkilotlar va zamonaviy texnologiyalar birgalikda harakat qilib, hurmat, mas'uliyat va madaniy almashinuvga asoslangan turizm madaniyatini yaratishga hissa qo'shishi mumkin. Bu esa, o'z navbatida, turizmning barqaror rivojlanishini ta'minlaydi va jamiyatga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.